

Dosarul nr. 2rh-26/23
2-15066138-01-2rh-28032023

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud.: V. Buhnaci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Ciugureanu, E. Clim, B. Bîrcă)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: T. Vieru, V. Clevadi, Iu. Bejenaru,
O. Sternioală, L. Catan)

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând cererea de revizuire depusă de Ouș Svetlana, reprezentată de avocatul Ungurean Ivan,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu împotriva Svetlanei Ouș și notarului public Nagacevschi Viorica privind declararea nulă a testamentului și a certificatului de moștenitor,

împotriva deciziei din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 14 mai 2014, Tarlapan Alexandra a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Ouș cu privire la declararea nulă a certificatului de moștenitor.

În motivarea cererii, a indicat că la 07 octombrie 1960, a încheiat căsătoria cu Tarlapan Mihail.

Din căsătoriei s-au născut copii Tarlapan Sergiu și Ouș (Tarlapan) Svetlana.

A precizat reclamanta că Tarlapan Mihail a fost proprietarul bunului imobil situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX - teren pentru construcție cu suprafața de 0,073 ha, casă de locuit individuală cu suprafața de 122,7 m.p., construcție cu suprafața de 23,8 m.p. și construcție accesorie cu suprafața de 22,4 m.p., în baza hotărîrii Judecătoria Populare r. Sovietic nr. 0 din 13 noiembrie 1989, certificat de moștenitor nr. 1-779 din 21 mai 1988, certificat de moștenitor nr. 1-781 din 21 mai 1988, decizia comitetului executiv r. Sovietic nr. 8/3.11 din 11 iulie 1989 și procesul-verbal de recepție nr. 47 din 14 iulie 2000.

La XXXXX Tarlapan Mihail a decedat.

Reclamanta a mai precizat că în ziua decesului lui Tarlapan Mihail, de către notarul Nagacevschi Viorica a fost autentificat testamentul nr. 532 întocmit, aparent, din numele lui Tarlapan Mihail, care a servit temei de eliberare pe numele Svetlanei Ouș a certificatului de moștenitor nr. 3457 din 08 octombrie 2002, în baza căruia, Ouș Svetlana și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra imobilului din mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX.

Consideră reclamanta că certificatul de moștenitor nr. 3457 din 08 octombrie 2002, urmează a fi declarat nul, deoarece după decesul lui Tarlapan Mihail, moștenitori cu drept la masa succesorală erau copiii Tarlapan Sergiu, Tarlapan (Ouș) Svetlana și soția Tarlapan Alexandra.

Reclamanta a specificat că după decesul lui Tarlapan Mihail, a intrat de fapt în posesia bunurilor imobile, însă certificatul de moștenitor a fost eliberat numai pe numele Svetlanei Ouș, în condițiile în care nu a renunțat la cota-parte a sa din moștenire și nici nu a dat acordul său la eliberarea certificatului de moștenitor legal pe numele Svetlanei Ouș asupra întregului bun imobil.

Ulterior, la 18 martie 2013, Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu au depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiunea inițială (f.d. 124-126. vol. I)

În motivarea cererii, au invocat că Tarlapan Mihail nu putea săvârși careva acțiuni în ziua decesului, inclusiv să semneze testamentul, deoarece era în stare de inconștientă.

Astfel, a reiterat că testamentul nr. 532 din 03 aprilie 2002 a fost semnat de o altă persoană decât Tarlapan Mihail.

Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu au solicitat declararea nulă a testamentului nr. 532 din 03 aprilie 2002 și a certificatului de moștenitor legal nr. 3457 din 08 octombrie 2002, eliberate pe numele Svetlanei Ouș.

Prin hotărârea din 03 decembrie 2013 a Judecătorei Botanica mun. Chișinău, s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu (f. d. 174, 176-178 Vol. I).

Prin decizia din 18 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Tarlapan Alexandra, s-a casat hotărârea din 03 decembrie 2013 a Judecătorei Botanica mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu.

S-a declarat nul testamentul nr. 532 din 03 aprilie 2002 și certificatul de moștenitor legal nr. 3457 din 08 octombrie 2002, eliberate pe numele Svetlanei Ouș (f. d. 13-20 Vol. II).

Prin decizia din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-au respins recursurile declarate de Ouș Svetlana și notarul Nagacevschi Viorica și s-a menținut decizia din 18 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 57-63 Vol. II).

La 28 septembrie 2015, Ouș Svetlana a depus cerere de revizuire a deciziei din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție (f. d. 117-121 Vol. II).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ouș Svetlana (f. d. 132-136 Vol. II).

La 28 martie 2023, Ouș Svetlana, reprezentată de avocatul Ungurean Ivan a depus cerere de revizuire a deciziei din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție,

solicitând admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de recurs.

Totodată, a solicitat încasarea sumei de 3 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru depunerea cererii de revizuire din contul statului.

În motivarea cererii de revizuire, a indicat că la 17 ianuarie 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Ouș contra Republicii Moldova.

Curtea a concluzionat că instanțele naționale fie au omis să examineze faptele referitoare la data la care reclamantii ar fi trebuit să cunoască despre pretinsa încălcare a drepturilor lor, fie au ajuns la concluzii arbitrare cu privire la expirarea termenului general de prescripție. Prin urmare, aceasta a constatat că a existat o încălcare a principiului raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

În același timp, Curtea a constatat că admiterea acțiunii reclamantilor după expirarea termenului general de prescripție și în lipsa oricăror motive imperioase, a fost incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice, iar în asemenea circumstanțe, admiterea acțiunii reclamantilor a constituie o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al reclamantei, deoarece nu a fost respectat un echilibru și reclamanta a fost nevoită să suporte o povară individuală excesivă. Respectiv, a avut loc o încălcare a art. 1 Protocol nr. 1 din Convenție.

Ca temei de drept, revizuenta a invocat art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a cererii de revizuire, Completul de judecată reține că art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, stipulează că cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ouș împotriva Republicii Moldova, a fost pronunțată la 17 ianuarie 2023, iar cererea de revizuire a fost depusă la 28 martie 2023.

Reieșind din cele expuse, Completul de judecată consideră că, la depunerea cererii de revizuire în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Ouș Svetlana a respectat termenul prevăzut la art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă.

Studiind cererea de revizuire, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Din actele cauzei s-a constatat că Ouș Svetlana, reprezentată de avocatul Ungurean Ivan a depus cerere de revizuire a deciziei din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție, anexând în acest sens hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 ianuarie 2023 în cauza Ouș contra Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Prin intermediul acestor prevederi, legiuitorul a instituit un mecanism pentru executarea hotărârilor pronunțate de instanța internațională, al căror caracter obligatoriu a fost recunoscut de către statul Republica Moldova.

Atunci când este investită cu examinarea unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție trebuie să se limiteze la verificarea existenței condițiilor expres prevăzute de lege și să verifice în lumina legislației naționale și a concluziilor Curții Europene a Drepturilor Omului îndeplinirea condițiilor pentru aprobarea redeschiderii procesului.

Din norma citată este evident că cerința legală – existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unei drept sau a unei libertăți fundamentale a omului în cauza, a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie temei de admitere a cererii de revizuire. Statuarea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a omului nu poate fi negată de instanța competentă să se pronunțe asupra revizuirii. Hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru toate statele membre ale Consiliului Europei.

Completul de judecată reține că la 28 decembrie 2015, Ouș Svetlana a depus la Curtea Europeană a Drepturilor Omului cerere împotriva Republicii Moldova, în care a pretins că procedurile au fost inechitabile și cu încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, deoarece instanțele naționale au admis o acțiune depusă tardiv, contrar principiului securității raporturilor juridice.

De asemenea, a invocat că dreptul său la proprietate, garantat de art. 1 Protocol nr. 1 la Convenție a fost încălcat în rezultatul procedurilor civile inechitabile.

La 17 ianuarie 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Ouș vs Republica Moldova, prin care a constatat că a avut loc încălcarea art. 6 § 1 din Convenție și încălcarea art. 1 Protocol nr. 1 din Convenție.

Curtea a statuat că reclamanta a avut un „bun” în sensul art.1 Protocol nr. 1, iar admiterea acțiunii reclamanților după expirarea termenului general de prescripție și în lipsa oricăror motive imperioase, a fost incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice, iar în asemenea circumstanțe, admiterea acțiunii reclamanților a constituit o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al reclamantei, deoarece nu a fost respectat un echilibru și reclamanta a fost nevoită să suporte o povară individuală excesivă.

Completul de judecată remarcă faptul că o hotărâre judecătorească, în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei, garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlăture acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească atât cât e posibil situația existentă înaintea încălcării.

În aceste condiții, urmare a emiterii hotărârii Curții Europene pentru Drepturile Omului din 17 ianuarie 2023, Completul de judecată reține întrunirea condițiile prevăzute de art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă pentru depunerea cererii de revizuire, fiind constatată o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului printr-o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Totodată, reieșind din prevederile articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Corespunzător, aspectele date supra impun admiterea cererii de revizuire, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursurilor declarate de Ouș Svetlana și notarul Nagacevschi Viorica.

Or, se va reține că atunci când Curtea constată că a existat o încălcare a principiului securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 Protocol nr. 1 din Convenție, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și restabilirea situației existentă până la admiterea încălcării.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a notat că principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Într-o altă ordine de idei, Completul de judecată reține că prin cererea de revizuire, Ouș Ludmila a solicitat concomitent și compensarea sumei de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică pentru depunerea cererii de revizuire și a sumei de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de traducere.

În conformitate cu art. 90 lit. i) și l) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistență juridică; alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

Potrivit art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Alineatul (3) al aceluiași articol, stabilește că prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

În acord cu dispozițiile art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În susținerea cerinței privind cheltuielile de judecată suportate în ordine de revizuire, revizuenta a prezentat bonul de plată în sumă de 3 000 de lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistență juridică prestate de avocatul Ungurean Ivan (f. d. 48-49 Vol. III) și cheltuielile de traducere a hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în sumă de 500 de lei (f. d. 47 Vol. III).

Prin prisma normelor de drept enunțate, Completul de judecată consideră necesar de a încasa de la intimatul Tarlapan Sergiu în beneficiul revizuintei Svetlanei

Ouș suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în ordine de revizuire și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de traducere.

În consecință, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate ale cererii de revizuire, în temeiul articolului 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire depusă de Ouș Svetlana, reprezentată de avocatul Ungurean Ivan, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru judecare în ordine de recurs, a recursurilor declarate de Ouș Svetlana și notarul Nagacevschi Viorica împotriva deciziei din 18 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270, art. 449 lit. h), art. 452 și art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Ouș Svetlana, reprezentată de avocatul Ungurean Ivan.

Se casează decizia din 01 iulie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

Se reține prezenta cauza civilă, în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs, a recursurilor declarate de Ouș Svetlana și notarul Nagacevschi Viorica împotriva deciziei din 18 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tarlapan Alexandra și Tarlapan Sergiu împotriva Svetlanei Ouș și notarului public Nagacevschi Viorica privind declararea nulă a testamentului și a certificatului de moștenitor.

Se încasează de la Tarlapan Sergiu în beneficiul Svetlanei Ouș suma de 3 000 (trei mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în ordine de revizuire și suma de 500 (cinci sute) de lei cu titlu de cheltuieli de traducere.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

Oxana Parfeni